

GAZETA TRANSILVANIEI

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 56.

Brasiovu 4 Augustu 23 Iuliu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Revista diurnalistica.

Brasiovu 3 Augustu 1869.

De candu publicaramu scirea despre denumirile la una comisiune internationale pentru compunerea conflictelor de fruntaria escate intre Austro-Ungaria si Romani'a, abia aflamu acum din „Pest. Lloyd“, ca acea comisiune s'a intrunitu sub presiedinti'a prefectului scaunului Ariesiului Gregoriu B6ldy. Ac6sta, dupa „Hon“ duse cu sene una multime de acte istorice, c6 se doved6sca, ca muntii controversi suntu ocupati cu violentia de catra romani, dar' ei suntu proprietatea Ungariei. In debaterile comisiunei intrunite, romanii facura opusitiune neinduplecata si brusca, asia, incatu presiedintele B6ldy, pentruc6 se taia intr'o parte ac6sta a-facere, anuncia guvernului, ca se indoiesce, ca s'ar pot6 fini ac6sta resolvire pe cale paciuita; 6r' „Hon“ se mai mira, cum de in cartea rosia nu se memor6za nemica despre aceste conflicte de fruntaria. Nu e gluma. —

Romanii sositi de curundu din Bucuresci si diurnalele de acolo ne spunu, ca er6 unu mare scotomtu prin capitale, cumca una suta de maghiari ar' fi intratu la graniti'a dela Buzeu, Chiaia, si au tabaritu pe pamentulu romanu, ca prefectulu a cerutu inviatiuni dela ministeriu, ca ce are de facutu; si se tiene de reu, ca si la invasiuni ambla dupa instructiuni etc. Ca asemeni calcari s'ar fi intemplatu si la pasulu Predealu si la Caneni. —

„Monitoriulu“ Romaniei descopere spre informarea publicului despre ac6sta afera urmat6riale:

„La 14 ale acesteia, o banda de 100 unguri armati, din comun'a Zagonulu, a navalitu impreuna cu primariulu comunei pe pamentulu romanu, la punctulu Faci'a-Cheiei, plaiulu Buzeu, judeciulu Buzeu, spre a sili pe siefulu vamalu de acolo, cu doi soldati, ce avea de paza, c6 se-si paras6sca posturile si se se retraga pe malulu stangu alu apei Arzagului. Pazitorii punctului de frontiera refusandu a ced6 unei asemenea violentie, navalitorii s'au marginitu a derim6 gheretr'a, unde st6 sentinel'a, si s'au retrasu amenintiandu pe vamesiu, ca preste pucine dile voru reveni, spre a'lu sili, prin fortia, se paras6sca acestu punctu. Guvernulu, in sciintiatu prin reportulu prefectului de ac6sta nelegiuita urmare, pe de o parte a facut'o cunoscuta cabinetului din Vien'a, 6ra pe de alt'a a luat mesuri spre a concentr6 la acelu punctu unu numeru suficientu de trupe, cu ordine precise c6 se respinga cu fortia orice asemenea incercare violenta s'ar mai face pe viitoriu.“ — „Rom.“ reflecta la aceste:

„Acum, dupa ce avemu incredintiarea oficiale, ca faptulu este adevratu, asteptandu c6 guvernulu se-si faca datori'a sa, cum va sei si cum va voi mai bine, nu trebuie 6re c6 noi romanii se ne intrebamu cu totii: ce se fia ac6sta n6ua dovada de buna vecinatate si amicitia ce ne dau austro-maghiarii? Cum 6re le dete in minte unguriloru se via, cu primariulu loru in capu, se naval6sca in ti6ra, se sfarime gheret'a sentinelei, se amenintie pe vamesiu, se amenintie prin urmare natiunea intr6ga: „ca se voru int6rce si voru lu6 cu forti'a locurile romaniloru?“ Si, d6ca amu fi pututu admite, ca faptulu dela Chiaia este o simpla nebulia a prima-

riului de acolo, ce mai putemu dice, candu vedemu, ca acelu faptu n'a fostu isolatu? Ce mai putemu dice, candu vedemu, ca elu se facu mai in acelasi timpu, in altu capetu alu tieriei, la Caineni si la Predealu? Ce mai putemu dice, candu vedemu, ca nu este unu faptu isolatu si spontaneu, ci generale si prin urmare precugetatu? Si cum putemu crede, ca dela Buzeu pana la Caineni se facu asemenea criminale si totudeodata insultat6re incercari pentru statulu romanu, fara c6 6menii aceia se nu fia incuragiati, impinsi chiaru de guvernulu austro-maghiaru?

Pe candu noi ne impliniramu datori'a de a arat6, dupa foile din Vien'a si chiaru dupa acte oficiale, publicate in cartea rosia, planurile, austro-maghiare in contra statului romanu, organele guvernului nu gasira destule injuraturi contra n6stra si destule laude pentru austro-maghiari. Noi arataramu pe facia conspiratiunea austro-maghiara, 6r' organele guvernului — si, ce este mai de miratu, inse-si „Adunarea Nationala“ — sustienura, ca noi atacamu guvernulu romanu. Ce feliu? Candu arataramu cum foile austro-maghiare si cum insusi d. de Beust ataca si calumniaza — si inca oficiale — guvernulu romanu, pe Domnulu romaniloru si pe insa-si natiunea romana, organele guvernului romanu dicu, ca noi atacamu guvernulu Romaniei? Ce feliu? Candu noi demonstramu, ca t6te acele calumnii dovedescu pana la evi6ntia unu planu de atacu si de cotropire, organele guvernului romanu sustienu, ca noi atacamu guvernulu Romaniei? Ciudata logica in adeveru!“ —

Apoi mai incolo intr6ba, „ca 6re cere-va guvernulu Romaniei c6 ostirea austro-maghiara se presente armele sentineleloru si drapelului romanu, ce fura atatu de grosolanu atacate si insultate? Recun6sce-voru acum d. Kremer si organele guvernului, „ca asia se face pretutindene, in casuri analoge?“ —

Totu in obiectulu acesta diurnalulu „Adunarea Nationala“, pe care o considera „Romanulu“, ca pe una f6ia oficiale a d. min. Cogalniceanu, vorbesce dupa une premise asia:

„Noi ne-amu mir'a se audimu, ca intr'o buna dimin6ti'a o asemenea avangarda a comisiunei rectificat6rie ne ar' face o visita pre la vreun'a din barieleru Bucuresciloru, d6ca vomu av6 prefecti, cari, in facia cu invasiunea c6 cea dela Chiaia ar' intreb6, ca ce au de facutu.“

„Monitoriulu“ ne spune mesurile luate pentru isgonirea misiiloru ce au calcatu unu pamentu strainu. Guvernulu a lucratu romanesce! Vomu ved6 si demarsiele facute de d. ministru respectivu pentru a cere pe calea diplomatica satisfactiune dela stapanirea loru. Diceamu in unulu din numerile n6stre ultime, ca nu e de ajunsu se ne d6 austro-maghiarii platonice dovedi de amicitia. Demonstratiunile dela Chiaia si Predealu se fia 6re inceputulu unei serie de probe de bun'a vecinatate, mai pucinu platonica?

Dela primulu nostru numeru amu apelatu la concordia partiteloru, singur'a scapare in faci'a complicatiuniloru viit6rie neinlaturabile. Cum ni s'a respunsu? vai! Unii ne-au disu: „c6 se primimu apelulu la concordia mai antaiu, „Adunare Nationala“, se nu mai prigon6sca ministeriulu pre amici nostri, se nu mai permita strainiloru, dloru Beust ori Andr6ssy, de a ne uri. . . .“ Altii

dreptu respunsu la apelulu nostru ne-au datu gratiosulu epitetu de anti-romani. Cesti'a nu gasira in apelulu nostru decatu o materia de a implea col6nele loru asia de serace. Ceia, deprinsi a-si petrece vi6ti'a in Hanuri, se multamira a face unu jocu de cuventu, punendu numele unui Hanu in loculu concordiei, a impacarei la care apelamu. Ddieu scie cu ce anima ne voru fi primitu si intr'alte regiuni! totusi ne amu facutu datori'a; c6 generalulu grecu, vomu repeti si astadi: loviti-ne, dar' ascultati. Se ne grupamu cu totii in giurulu guvernului, abstractiune de pers6ne, c6 se salvamu in diu'a de periculu independenti'a nationala. Donchisioanele impintenate ale veciniloru nu suntu ceea ce ne ingrozescu, dar' ele suntu c6 norii cei albi candu se ar6ta la capricornu: din acei norasi se form6za tempestele.

Nici odata situatiunea n6stra, facia cu ungurii, n'a fostu mai buna: ei suntu provocatorii: si ac6sta consideratiune nu p6te fi de pucinu momentu in ochii diplomatiei europene.“ —

E deajunsu a sci cele ce le impartasiramu despre acestu incidentu; nu e inse deajunsu consiliulu si apelulu la concordia fara dovedi si documente prin fapte, ca s'a aruncatu si velulu preste trecutul ambiuniloru si intereselor in parte, si antagonismulu; una in principiu; si apoi cu totii inchinati numai principiului de a apera interesele existintiei nationale cu abnegare de orce alte interese, ve veti afla la sublimitatea misiunei, care vi o va semnalisa orce tempestate, vina de unde va veni. —

Sibiu 1 Augustu. Serbarile publice de 25 ani a societatii de dare la semnu si a academiei de drepturi din Sibiu incepura cu multa placere. In pompa mare de pregatiri deschise Ed. Spreer cu istoriculu reuniuni de dare la semnu serbarea, dupa care urm6 d. Nicolae Racovitia, oferindu societatii de arme sasesci unu pocalu in semnu de amicitia din partea societatei anal6ge din Bucuresci, adresanduise cu cuvinte amicabile de salutare si urari, dupa aceea incep6 darea la semnu, apoi banchetu cu toaste. In 30 s'a inceputu festivitatea iubileului de 25 ani alu academiei reg. de drepturi in Sibiu deschisa fiindu de rect. Dr. M6ller, dupa care urm6 d. Schneider si academicii Densusianu romanesce, multamindu corpului academicu pentru cultur'a juridica de atata timpu. La prandiu urm6 6r' banchetu cu toaste. — Se deschisera si expositiunile sodaliloru sasi si cea industriaria de produse si unelte industriale. Serbarile intrunira unu numeru mare de pers6ne la olalta, pentruca si celelalte reuniuni sase -si tienu adunarile sale deodata. T6ta lumea se aduna si se stringe umeru la umeru. Se va infintia si o federatiune intre societatile de arme sase, spre care scopu se facu pasii cuvenintiosi. —

Nasendu in 26 Iuliu 1869.

Properezu m. st. d. Redactoru! a ve rog6, c6 se binevoliti a d6 in f6i'a dv6stre locu acestoru sire atingat6rie de unele obiecte din districtulu Naseudului, despre cari vediu, ca pana in momentulu presente nu se fece nici una comunicare.

Voliu incepe cu descrierea festivitatiei serbate in 18 Iuniu, care e diu'a infintiarei acestui districtu, si care se celebr6za in totu anulu aici.

Festivitatea decurse in urmatoriulu modru: In pres6r'a de 18 Iuniu se ilumin6 opidulu, 6r' romantic'a vale a Somesiului mare resun6 de imnulu poporariu si cantece nationale. — Diorulu dilei de 18 ni-lu anuncia tr6scurele si music'a nationale. La s. liturgia, carea se celebr6 de preutimea re-

